

ցել է «ի շարագրութիւնս հայրապետաց»։ Այսպէս ուրեմն Ս. Աջը գերութիւնից վերագարձել է Սիս, ուր մնաց նա մինչև հայրապետական աթոռի փոխադրութիւնը Սսից Վաղարշապատ 1441 թուին։ Այն ժամանակ, երբ Սսոյ աթոռն սկսեց հետզհետէ նսեմանալ և իւր ազդեցութիւնը կորցնել, նոյն իսկ Սսի կաթողիկոսարանումն էլ շարունակ տեղի էին ունենում շփոթութիւններ։ ԺԵ. դարում այդպիսի շփոթութիւնների ժամանակ յայտնուում էր, որ Ս. Աջը գողացուած է Սսից։ 1439 թուի երկու յիշատակարաններ որոշ յայտնուում են այդ. Առաջինն ասում է «գողացան զԼուսաւորչի Աջն ի Սիս»։ Երկրորդն ասում է «գրեցաւ Ս. Աւետարանս ի թուին Հայոց 92Ը. . . ի վանս որ կոչի Արգելան . . . ի հայրապետութեան Լուսաւորչին, քանզի յայսմ ամի վերացեալ եղև Աջն ի Սսոյ, և ոչ գիտեմք զի՞նչ եղև*»։ Այդ թուականին Սսի աթոռի վերայ, երևի, կաթողիկոս չկար, Գրիգոր Մուսարէկեանց դեռ չէր նստել, իսկ նախորդներն արդէն անկարգ էին։ Ս. Լուսաւորչի Աջի գողանալն յիշուում է և յետագայ տարիների յիշատակարաններում. նոցա մէջ հետաքրքիրն է 1441-ին գրուած հետևեալ նկատողութիւնը, «ի թուին Հայոց մեծացն 99. յամսեանն մարտի . . . ի հայրապե-

* Առաք. Դարբ. Լ. Նոտարք Հայոց, 148.